U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **M. S.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 8. 2006, č. j. 59 Az 76/2005 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhala zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 8. 2006, č. j. 59 Az 76/2005 - 17, kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně, podaná proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2005, č. j. OAM-940/VL-20-08-2005. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla žádost žalobkyně o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelky.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatelky, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatelka s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost

opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatelky je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplývá, že stěžovatelka ze země původu odešla proto, že byla při svém podnikání obtěžována a vydírána mafií, která požadovala výpalné. Obrátila se na policii, ta slíbila pomoc, při opakovaném jednání na policii jí bylo sděleno, že tak rychle tuto záležitost vyřídit nemohou, že musí čekat. Na nadřízené orgány místní policie ani na prokuraturu se neobrátila, neboť si myslela, že by to stejně nepomohlo, a že je povinna vyčkat prošetření případu nižším orgánem. Stěžovatelka v řízení před správním orgánem dále uvedla, že azylovým řízením si chce legalizovat pobyt v České republice, aby zde mohla i nadále žít a pracovat.

V kasační stížnosti stěžovatelka namítala, že krajský soud v jejím případě nesprávně posoudil pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu a dále důvody podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Je přesvědčená, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, jelikož měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině podnikatelů, kteří se stali obětí trestného činu vydírání. Má tak za to, že zde nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Dále uvedla, že v průběhu právního řízení objasnila, že na Ukrajině podnikala v oboru výroby oděvů, přičemž čelila výhrůžkám ze strany mafie – vymahačů výpalného. Vyděrači jí a jejímu muži opakovaně osobně a telefonicky vyhrožovali a obtěžovali je. Ačkoliv se opakovaně obracela na policii, policisté k problému přistupovali neochotně a laxně, patrně proto, že její příslušníci byli s mafií propojeni a neposkytli jim žádnou účinnou ochranu. Pronásledování, kterému byla vystavena tak bylo podporováno, resp. tolerováno ze strany úřadů Ukrajiny, resp. policií. Dále je přesvědčena, že důvodem pronásledování byla její příslušnost k výše jmenované sociální skupině. Rovněž namítala, že žalovaný měl posoudit překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, a to ve spojení s čl. 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků. Závěrem uvedla, že správní orgán v průběhu řízení nezjistil ve smyslu ustanovení § 32 odst. 1 správního řádu přesně a úplně skutečný stav věci a jeho rozhodnutí tak ve smyslu § 46 správního řádu nevychází z e spolehlivě zjištěného stavu věci a je nezákonné. Žalovaný si totiž neopatřil informace vypovídající o možnostech ochrany práv obětí trestné činnosti na Ukrajině. Na základě uvedeného požadovala zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stejně jako krajský soud je toho názoru, že potíže stěžovatelky spočívající v obtěžování ze strany mafie, za situace, kdy se při nespokojenosti s postupem místní policie neobrátila na jiné státní orgány a potřeba legalizace pobytu v České republice, nezakládají důvody pro udělení azylu podle § 12 b zákona o azylu. Námitky stěžovatelky Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako s nedůvodnými ve svých dřívějších rozhodnutích.

K rozhodující námitce, která souvisí s obtěžováním, vyhrožováním a vydíráním stěžovatelky mafií při jejím podnikání odkazuje Nejvyšší správní soud souhrnně např. na rozsudek ze dne 14. 1. 2004, č. j. 5 Azs 25/2003 – 94, (www.nssoud.cz), v němž se uvádí : *Zákonodárce v § 12 zákona o azylu implementoval článek 1 písm. A. odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951, a článek 1 odst. 2 Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, vyhlášené sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb., z nichž zřetelně vyplývá, že pojem uprchlík se vztahuje na osobu, která se nachází mimo svou vlast a obává se represí ze strany státu z důvodu příslušnosti k určité společenské vrstvě, resp. sociální skupině. Strach vrátit se do vlasti kvůli neznámým vyděračům (přičemž tato situace souvisí s podnikatelskými aktivitami žadatelky o azyl) takovou státní represí není. V takovém případě je namístě zamítnout žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Pokud jde o příslušnost k sociální skupině podle zákona o azylu, obdobnou problematikou se Nejvyšší správní soud zabýval a s obdobnou argumentací vypořádal v řadě svých rozhodnutí, za všechny např. rozsudek ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, či rozsudek 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 - 48, viz www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud dále připomíná, že je-li žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, není na místě zkoumat další okolnosti, což vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 244/2004, www.nssoud.cz.

Přesto je třeba poukázat i na to, že Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již výslovně v obdobných případech vypořádal i s námitkami stran nevztažení překážky vycestování. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 – 56, (www.nssoud.cz), v němž se uvádí: *V případě rozporu mezi ustanoveními čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (publikované pod č. 208/1993 Sb.) a § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, má aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy. Pokud je však zjevné, že konkrétní žadatel o azyl nemůže být uprchlíkem typicky proto, že neuvádí žádnou* relevantní *skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, není k takové aplikační přednosti důvod, neboť na takovou osobu čl. 33 odst. 1 Úmluvy nedopadá.*

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu